

Guía Docente				
Datos Identificativos				2024/25
Asignatura (*)	Historia e teorías dos movementos migratorios		Código	615525013
Titulación				
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuadrimestre	Segundo	Optativa	6
Idioma	Inglés			
Modalidade docente	Non presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da SaúdeDereito PúblicoSocioloxía e Ciencias da Comunicación			
Coordinación	Souto García, Andrea	Correo electrónico	andrea.souto@udc.es	
Profesorado	Magazzini , Tina Souto García, Andrea	Correo electrónico	tina.magazzini@udc.es andrea.souto@udc.es	
Web				
Descripción xeral	Nesta materia explóranse os vínculos teóricos entre a historia e a socioloxía das migracións. O obxectivo principal é aportar ó alumnado un marco teórico e conceptual aplicado ó campo das migracións internacionais. O curso contempla unha parte práctica que se baseará na abordaxe de aspectos epistemolóxicos, metodolóxicos e éticos na investigación sobre migracións e a súa aplicación a casos de analise de realidades presentes.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias / Resultados do título
1. Interpretar os feitos e as políticas sociais desde os distintos paradigmas teóricos no campo das migracións internacionais.		AM2 AM5 AM9	BM20 BM21 BM22 CM3 CM6
2. Demostrar un coñecemento avanzado e crítico sobre as teorías e os debates académicos actuais de maior relevancia sobre as dinámicas migratorias.		AM10 AM11 AM14	BM3 BM14 BM18
3. Dominar as principais ferramentas conceptuais e técnicas que permiten definir un colectivo e unha problemática migratoria como obxecto de estudio e análise.		AM8 AM10 AM14	BM1 BM2 BM7
4. Realizar unha análise crítica da realidade social e do desenvolvimento profesional vinculada aos feitos sociais sobre os que se traballa e desenvolver a capacidade de traballar en equipos interdisciplinares.			BM1 BM2 BM3 BM7 BM14 BM17 BM18 BM20 CM1 CM3 CM5 CM7

Contidos	
Temas	Subtemas

1. A historical perspective of international migration theories & the role of research	<ul style="list-style-type: none"> - Overview of historical development of migration theories. - Situating research paradigms in migration studies. - The role of theory in research. - Historical underpinnings of migration theories I: a) Ravenstein. b) Chicago School - Example of migration research: Body-mapping storytelling. - Historical underpinnings of migration theories II: a) The push-pull economic model. b) Individual action theories. c) Social capital and networks theories. d) Social mobility theories.
2. Belonging, identity and citizenship	<p>Citizenship and Integration:</p> <ul style="list-style-type: none"> - The EU concept of immigrant integration, citizenship regimes and policies in a migratory world - Minority rights, categories and approaches (how they change over time, and where we are) <p>Diversity & Anti-Discrimination Policies in Europe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A brief history of diversity approaches from multiculturalism to superdiversity - How does antidiscrimination apply to migration? - Religious Diversity Governance in Europe ? problematizing the link between religious and migrant minorities
Seminar 1. Research methods in migration studies: visual methods	<ul style="list-style-type: none"> - Ethical and practical implications of employing visual methodologies in migration research. - The question of representation of migration in public narratives. - Ownership and collaboration when conducting research on migration that involves visual methods.
3. Borders, bordering and border making	<ul style="list-style-type: none"> - Contemporary approaches to Border Studies. - The everyday construction of borders. - Detention, deportability and criminology of mobility. - Border aesthetics. The intersection politics/art. - Case study: The southern border of Spain
4. Solidarity, activism and global justice from below	<ul style="list-style-type: none"> - Power in migration as a social movement for justice - Irregular migrants as political actors mobilize agency, resources and networks - Cities as crucial sites for fostering inclusion and belonging (sanctuary, welcoming, fearless) - Activist tactics-migrant struggles, de facto citizenship struggles, border protests - Case study: Genealogy of migrant struggles in Spain
Seminar 2. Research methods in migration studies: Ethics is migration, positionality and dilemmas	<ul style="list-style-type: none"> - Who is a Migrant? Epistemological traps - Reflexivity, positionality and intersectionality - Critical reflections on research ethics during fieldwork
Seminar 3. Ecofeminist urbanism, care and social mapping	Sessions by guest lecturers (seminar language Spanish/Galician)

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas trabalho autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A2 A9 A10 A11 B14 B20	20	0	20
Lecturas	A2 A10 A11 C1	0	30	30
Obradoiro	A2 A5 A8 A9 A10 A11 A14 B1 B3 B17 B18 B22 C3 C5 C6	16	40	56

Aprendizaxe colaborativa	B2 B7 B21 C7	8	12	20
Discusión dirixida	A2 A10 A11 C1	10	10	20
Atención personalizada		4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	Clases teóricas con participación do estudiantado, en torno aos diversos contidos que componen o programa.
Lecturas	Son un conxunto de textos e documentación escrita que se recolleron e editaron como fonte de profundización nos contidos traballados.
Obradoiro	Modalidade formativa orientada á aplicación de aprendizaxes na que se poden combinar diversas metodoloxías: Exposiciones; Simulacros, Debates, Solución de problemas, Prácticas guiadas, etc. A través destas metodoloxías o alumnado desenvolve tarefas eminentemente prácticas sobre un tema específico, co apoio e supervisión do profesorado.
Aprendizaxe colaborativa	Actividades orientadas a que os estudiantes traballen xuntos, mediante o desenvolvemento de tarefas de aprendizaxe nun grupo o suficientemente pequeno como para garantir que todos participen.
Discusión dirixida	As sesións están baseadas nunha introducción teórica a cada unidade didáctica e a discusión colectiva na clase dunha serie de lecturas. Valorarase a participación activa do alumnado.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Aprendizaxe colaborativa	O alumnado poderá consultar co profesorado da materia as dúbidas e preguntas que considere oportunas para a realización das actividades. Para concertar unha tutoría será preciso concretar un día por correo electrónico.
Obradoiro	

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Aprendizaxe colaborativa	B2 B7 B21 C7	As unidades terán asociadas actividades para completar en equipos.	60
Discusión dirixida	A2 A10 A11 C1	Avaliarase a participación do estudiantado nas discusións sobre las lecturas suxeridas	20
Obradoiro	A2 A5 A8 A9 A10 A11 A14 B1 B3 B17 B18 B22 C3 C5 C6	Avaliarase a participación individual do estudiantado e a integración dos diversos contidos que componen o programa nas distintas actividades realizadas.	20

Observacións avaliación
Todas as metodoloxías da avaliação deben superarse para aprobar a materia. A docente responsable resérvase a posibilidade de realizar algún cambio na avaliação ou outros aspectos que serán notificados ao estudiantado coa suficiente antelación. A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliação, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometía: o/a estudiante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederse a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario. Todos os aspectos relacionados coa ?dispensa académica?, ?dedicación al estudio?, ?permanencia? e ?fraude académico? rexiranse de acordo coa normativa académica vigente de la UDC.

Fontes de información

Bibliografía básica	[Unit 1] Amelina, Anna; Horvath, Kenneth. Sociology of migration, The Cambridge Handbook of Sociology: Core Areas in Sociology and the Development of the Discipline. Cambridge University Press, 2017, pp. 455-464. O'REILLY, Karen, 2012. International migration and social theory. Basingstoke: Palgrave Macmillan. CHAPTER 3. Theories and Perspectives in Migration Lincoln, Y. S. and Guba, E., G. (2000). Paradigmatic controversies, contradictions and emerging confluences. In N., K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.). Handbook of qualitative research (2 nd ed.). Thousand Oaks: Sage, pp. 163-188 Carter SM, Little M. Justifying knowledge, justifying method, taking action: epistemologies, methodologies, and methods in qualitative research. Qual Health Res. 2007 Dec;17(10):1316-28. doi: 10.1177/1049732307306927. PMID: 18000071. Shinozaki, K. (2021). Reflexivity and its enactment potential in gender and migration research. The palgrave handbook of gender and migration (pp. 89-103) doi:10.1007/978-3-030-63347-9_6 Ravenstein, Ernst Georg. The laws of migration. Journal of the statistical society of London, 1889, vol. 52, no 2, p. pp. 241-305. Ravenstein, Ernst Georg. The laws of migration. Journal of the statistical society of London, 1885, vol. 48, no 2, p. 167-235 Thomas, William; Znarniecki, Florian. The polish peasant in Europa and America. Horham Press, 1920, vol. 5. Arango, Joaquín. Las Leyes de las Migraciones de Ernst Georg Ravenstein, cien años después. Reis, 1985, no 32, p. 7-26. Wirth, Louis. The Ghetto. American Journal of Sociology. 1927. 33 (1) p 57 71. ISSN/ISBN: 0002-9602; 1537-5390. DOI: 10.1086/214333 Dauder, Silvia García. La historia olvidada de las mujeres de la Escuela de Chicago. Revista Española de Investigaciones Sociológicas (Reis), 2010, vol. 131, no 1, p. 11-41. Massey, Douglas S., et al. Theories of international migration: A review and appraisal. Population and development review, 1993, vol. 19, no 3, p. 431-466. Massey, Douglas, et al. Teorías de migración internacional: una revisión y aproximación. Revista de Derecho Constitucional Europeo-ReDCE, 2008, vol. 5, no 10, p. 435-478. Gastaldo, D., Rivas-Quarneti, N., & Magalhaes, L. (2018). Body-Map Storytelling as a Health Research Methodology: Blurred Lines Creating Clear Pictures. Forum Qualitative Sozialforschung Forum: Qualitative Social Research, 19(2). https://doi.org/10.17169/fqs-19.2.2858 Gastaldo, Denise; Carrasco, Christine & Magalhães, Lilian (2012b). Entangled in a web of exploitation and solidarity: Latin American undocumented workers in the Greater Toronto Area, http://www.migrationhealth.ca/undocumented-workers-ontario/summary-findings Gastaldo, Denise; Magalhães, Lilian; Carrasco, Christine & Davy, Charity (2012a). Body-map storytelling as research: Methodological considerations for telling the stories of undocumented workers through body mapping, http://www.migrationhealth.ca/undocumented-workers-ontario/body-mapping [Unit 2] Ager, Alastair, and Alison Strang (2008). Understanding Integration: A conceptual framework. Journal of Refugee Studies, 21: 166-91. https://academic.oup.com/jrs/article/21/2/166/1621262 Collyer, Michael, Sophie Hinger and Reinhard Schweitzer (2020). Politics of (Dis)Integration: an introduction, in Politics of (Dis)Integration, Springer. Pp. 1-18. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-25089-8_1 Triandafyllidou, Anna, Daniela Ghio, Luisa Veronis and Robert McLeman (2023). Complex Migration Flows and Multiple Drivers: What Do We Know? Working Paper No. 2023/05 April 2023. https://www.torontomu.ca/content/dam/centre-for-immigration-and-settlement/tmcis/publications/workingpapers/2023-05-WP-Triandafyllidou-Ghio-Veronis-McLeman.pdf [Unit 3] Johnson, Corey et al. (2011) Interventions on rethinking ?the border? in border studies, Political Geography, 30: 61-69, https://doi.org/10.1016/j.polgeo.2011.01.002 Van Houtum, Henk (2021) Beyond ?borderism?: overcoming discriminative b/ordering and othering, Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie, 112(1): 34-43, https://doi.org/10.1111/tesg.12473 Paasi, Anssi et al. (2022) Locating the territoriality of territory in border studies, Political Geography, 95, https://doi.org/10.1016/j.polgeo.2021.102584 [Unit 4] Wonders, Nancy. and Jones, LC. (2019) Doing and undoing borders: The multiplication of citizenship, citizenship performances, and migration as social movement. Theoretical Criminology 23(2): 136?155. https://doi.org/10.1177%2F1362480618802297 Wonders, Nancy. and Fernández-Bessa, Cristina (2021) Border struggles, political unity, and the transformative power of the local: US sanctuary cities and Spain?s cities of refuge. International Journal for Crime, Justice and Social Democracy. 10(3): 1-15. https://doi.org/10.5204/ijcjsd.2037 Ambrosini, Maurizio and Hajer, Mikel H.J. (2023) Agency, Inclusion and?Political Mobilisation of?Irregular Migrants, in: M. Ambrosini and M.H.J. Hajer (eds.) Irregular Migration. Imiscoe, pp.117-139. [Seminar 1] Desille, Amandine and Karolina Nikielska-Sekula (2021). Introduction. In: Nikielska-Sekula, K., Desille, A. (eds) Visual Methodology in Migration Studies. IMISCOE Research Series, Springer. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-67608-7_1 Nikielska-Sekula, Karolina (2021). ?Have You Just Taken a Picture of Me?: Theoretical and Ethical Implications of the Use of Researcher-Produced Photography in
---------------------	--

Studying Migrant Minorities. In: Nikielska-Sekula, K., Desille, A. (eds) Visual Methodology in Migration Studies. IMISCOE Research Series, Springer. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-67608-7_2 [Seminar 2] Scheel, Stephan and Tazzioli, Martina (2022) Who is a Migrant? Abandoning the Nation-state Point of View in the Study of Migration, Mig. Pol. 1, 002, <https://doi.org/10.21468/MigPol.1.1.002> Zapata-Barrero, Ricard and Yalaz, Evren (2019) Qualitative migration research ethics: mapping the core challenges. GRITIM Working Papers, no.42, winter 2019. [Seminar 3] Iconoclasistas (2016) Manual of collective mapping. Critical cartographic resources for territorial processes of collaborative creation

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Identidade, alteridade e interseccionalidade/615525006

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Integración e convivencia intercultural/615525011

Políticas migratorias e dereito das migracións/615525012

Materias que continúan o temario

O modelo migratorio español/615525014

Observacións

O alumnado deberá revisar periodicamente a plataforma virtual e consultar os documentos e actividades propostos. As profesoras comunicaranse co alumnado a través da aula Virtual ou do correo electrónico da UDC. A comunicación coa profesora deberase realizar mediante as canles institucionais e utilizando o correo electrónico da universidade. Nesta materia: Débese facer un uso sustentable dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Terase en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais. De acordo coas diferentes normativas de aplicación para a docencia universitaria, débese incorporar a perspectiva de xénero nesta materia (utilizarase unha linguaxe non sexista, utilizarase bibliografía de autores e autoras, fomentarase a intervención en clase de todos os estudiantes, etc. Farase para identificar e modificar prejuízos e actitudes sexistas, e incidirá na contorna para modificalos e fomentar valores de respeito e igualdade. Así mesmo, respectarase o dereito á identidade de xénero. Facilitarase a plena integración do alumnado que, por motivos físicos, sensoriais, psíquicos ou socioculturais, experimente dificultades para un acceso adecuado, igualitario e rendible á vida universitaria. Sosterase o principio de debate democrático, escuchando e respectando todas as opinións diversas ao redor dos temas tratados, tanto de parte do profesorado como do alumnado.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías